

KILET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak.

Hatszor használt gárdond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Orpelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasensteine et Volgger (Vallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben: Haasensteine és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod. Budapestben Szerbiatör 5. sz.

Nyitóléri cikkek

gárdond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik száma, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESB CÍKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Szervezés.

Kolozsvárt, szept. 30.

(1) Foly a szervezés a legjavában, foly úton-útfélen, hogy csupa gyönyörűség nézni és hallgatni. Főképp pedig hallgatni a tarkánál-tarkább kombinációkat, ahogy Kolozsvár város nemes tanácsát, éberfűlű és szemű rendőrséget, atyáskodó árvaszékét s a többi városi hivatalokat a respectabilis választó- és nem-választó polgárok hol egy koremsa illatos levegőjében, hol egy olvasógyűlés kártyasztala körül, hol otthon, hol az utcán össze szokták állítani. Persze, van aztán a sok tervezgetés és korteskedés között sok érdekes csodabogár.

No, de nem erről akarunk mi szólni. Utóvégre ugys levegőbe való beszélés minden tervezgetés és kombinálás, melyeken annak idejében a háromnegyed részében szintén új-jáalkotandó képviselő testület, de még inkább a candidáló bizottság egész phlegmatica kereszteset fog húzni.

Hanem szóljunk e helyett a dolog elvi oldalához, mely megérdemli, hogy a nyilvánosság organumai minden irányban meghány-ják-vessék.

Városi hatóságunk küszöbön álló reorganisatiójához e lap hasábjain (?) jegy alatt egy szakavatott ügyes toll oly tapintatos tárgyalossággal, a városi ügyek körüli oly tájékozottsággal szökött volt hozzá, hogy részünkről mindazt, mit némely kíváncsú reform-kérdésben fölvetett, minden habozás nélkül aláírjuk.

Van azonban még két s illetőleg három kérdés, melyek ugy látszik, egészen kikerültek a cikkirő figyelmét.

Nem tehetjük, hogy e kérdésekről részünkről egyet-mást el ne mondjunk s eként a szervező bizottság figyelmét azokra is fel ne hívjuk.

E három közül két kérdés két városi hivatal újjá szervezése körül forog. (Egyik a rendőrség, másik az adóhivatal.)

Mindakettőnek az ügyköre olyan fontos hivatali feladatokat ölel föl, hogy mind szervezőskönl, mind az egyes állások betöltésénél nem járhat el elég óvatossággal és bölcs körültekintéssel a városi bizottság.

Először is a városi adóhivatal, mely jelenben 4—5 részben állami teendőket végez, amennyiben az egész város területén az összes állami adókat ő kezeli, még pedig ugy, hogy e tekintetben egyesülnek benne az adófelügyelőség és kir. adóhivatal feladatai, — a városi adóhivatal jelen szervezeté-

ben aligha felel meg többé a kívánalmaknak. Nem szeretnénk félreértetni. Nem azt akarjuk ezáltal mondani, hogy a városi adóhivatal ne felelne meg teljesen feladatának. De igenis, talán egy városi hivatal sem tölti be hivatását oly közmegelegedésre mint épen ez.

De épen azért, mert az összes adóügyet eddig is az adóhivatal teljesen önállóan kezelte, indokoltnak tartanók, az ügyvitel tekintetében pedig épen kívánatosnak, hogy e hivatal amint teendőire, hivatali helyiségeire nézve egészen külön áll a tanácsból, azonképpen ügyvitelére nézve is teljesen önállósíttassék azzal szemben, ez esetben természetesen egy külön hivatali főnök alatt egészen külön, önállóan, mint jelenleg p. o. az árvaszék, a községi bíróság stb. Emiatt természetesen a polgármester korántsem vesztené el felügyeleti jogát.

Természetes, hogy ennek megfelelően az adóhivatal főnöke teljes személyes felelősséggel vezetné e hivatalt, mihez képest hivatali dotatiója is a városi pénztár erejéhez mérten a jelenlegi I. adótsízt javadalmazásánál feljebb is emelkedhetnék s kellene is méltányosan emelkednie.

Ami a rendőrséget illeti: kétségtelen, hogy ez is jobban megfelelhetne feladatainak, ha különösen a rendőrszolgák statusának szervezete a rendőri szolgálatokkal és feladatokkal nagyobb összhangzásba hozhatók. Tagadhatatlan ugyanis, hogy azoknak a számtalan panaszoknak, felajdulásoknak és sérelmeknek igen nagy részét meg lehetne szüntetni, ha a rendőri legalsóbb közegek katonaságon alapon lennének fegyelmelve és szervezve. Most midőn minden rendőrszolgát nemcsak orjárat szolgálatokat, nemcsak szorosan rendészeti teendőket teljesít, hanem majd mindenik egyúttal hivatalszolgája is; midőn tehát a katonai fegyelmet és rendet is, épen e szétágazó szolgálattétel miatt, nem lehet köztük oly szigorúan foganatosítani: tagadhatatlan, hogy a rendőri alsóbb közegek elhelyezése, megbízhatatlansága és használhatatlansága miatt panaszokdásunkat épen a jelen czélszerűtlen szervezet ellen fordíthatjuk első sorban.

Ezen a bajon csak olyanforma reorganisatioval lehetne gyökeresen segíteni, ha a rendőrszolgát meghagynók csak rendőrnek, ha ők egészen zárt, katonailag fegyelmezett, külön testet képeznének, mely csak is a rendőri tisztviselők és feladatok szolgálatában állanak. Ekként természetesen a létszám is kisebb lehetne s a szolgálat mégis jobb, biztosabb lenne, mint jelenleg. Az sem szenved kétséget, hogy ez új organisatióban, hacsak

lehetséges, a nötlenséget is keresztl kellené vinni, mert bizony a nős és családós rendőr nem sokat ér, különösen akkor, ha minden második városi szolgának a felesége piaci kofa, vagy gyümölcsárulónő.

A harmadik kérdés, melyet meg akarunk pendíteni, már belevág a pénzügyiárok. Igaz, városi administratióknak elég jó-kora összeget vesz évenként igénybe, ámbár ezzel szemben az is tény, hogy városi municipiumaink annyiféle állami teendők terhére hordozzák hátukon, saját zsebből, hogy a megyei municipiumokkal szembe e tekintetben az állam valóságos mostoha-gyermekeinek tünnek föl.

A teher tehát kétségtelenül nagy s lelkiismeretes polgár aligha szavazhat annak még feljebb emelésére.

De emellett az is tény, hogy sem megye, sem állam oly szűkmarkon nem javadalmazza szolgálait, mint a hogy teszi ezt a legtöbb város, s ezek között Kolozsvár. Mert hogy egy tanácsos 1200 frttal, egy főkapitány 1600 frttal, egy árvaszéki bíró 900 frttal, egy közgyám 600 frttal, egy főmél-lőnyi évi adóügyet kezelő I. adótsízt 1000 frttal nincsenek valami fényesen dotálva, a midőn az állam egy albirót 1200 frttal, egy bírót 1700 frttal s külön szálláspénzzel is javadalmaz, ezt úgy hisszük, fölsőleges hosszabbban bizonyíthatunk.

Epen azért e szűkös javadalmazással szemben csak méltányosságot követne el a városi képviselő, ha annak kiegészítéseképpen a rendes fizetés 15—20%-át szálláspénz gyanánt megszavazná. Ezzel különösen a kisebb javadalmazást élvezők helyzetén könnyíthetne nagyot, anélkül, hogy a városi pénztárt valami nagyon megterhelné. 50,000 frtra számíthatva a tisztikar évi fizetését, ennek 15%-a 7500 frt, mint lakpénz nem lenne olyan elviselhetetlen teher s meg is lehetne azt takarítani a jelenlegi budget keretében is.

Ime, ezekben kívántunk mi is hozzá-szólni a küszöbön álló újjászervezés kérdéséhez. Valeat quantum valere potest.

Tagosítási ügy.

(Vége.)

Ennek megtörténte után, mint eddig is szokás volt, tárgyalást tűz ki a kiküldött bíró a helyszínre, hol a működő mérnök által készített tervjavaslatot előterjesztve, az arra tett észrevételeket jegyzőkönyvre veszi. Ha most létrejön az egyezés, a szükséges módosításokkal vagy a nélkül, jó; ha pedig most sem sikerül a kiegyezés, a terv a hitelesítő mérnöknek adandó át felülvizsgálat és

Te! kiáltottam fel, szabadulásomat?

— Én nem vagyok a félénk Gazella, mely remegő félelemmel nyűszörög a veszély láttára, s martaléklul engedi át magát a kopó farkának.

— De hát mit tehetsz te érettem? kérdezem elképpelve. Mernéd-e érettem kitenni életem, s meg lehet még gyermekedét is?

Különös megvető mosolyt láttam ajkain végig vonulni.

— Csak a bolond megy bele a hálába, hogy megfogják, a bölcs ki tudja azt kerülni. Ime nézz ide, szőlt kezét felém nyújtva, s egy kulcsot mutatva nekem. Ez kinyitja a Nilus-partjaira vezető kertajtót. Ha egy éjjel használok e kulcsot, ki fogja valaha megtudni, hogyan mentél ki a kertből?

Nem tudtam elfojtani egy felkiáltást. A mit Salome hozott, módot nyújtotta menekülésre. Elég volt értesítenem Hasszánt.

Doboga szívem, csaknem megrepsztette keblemet. Átöleltem a guayari-t s akkor halk hangon, mindent megvallottam, üdvözülésem, boldogságom gondját egészen átengedve neki.

Minden előkészületek megvannak téve. Pár sorral melyet a jósnőnek sikerült Hassán kezéhez jutatni, s melyre ő válaszolt is, elvan intézve szökésünk terve. Ma este várni fog reám. Egy Salomé által választott megbízható ember fog hozzá elvezetni. Holnap napkeltekor elhagyjuk Cairót.

Nem akarta megijeszteni Bellé, mindent ti tokban tartok előtte.

Miért vegyiténem bele őt is e rettenetekbe? Salome magára vállalja, hogy kezede juttatja a utolsó levelemet, melyből megtudandó szegény M'riamod kinjait és felszabadulását. Még nem tudom miú men! helyről és mikor írhatok neked. Nővérem! ne átkoz meg!

V.

Mártha! el vagyok veszve! Minden első-tűlt körülöm. Nem marad fenn számomra semmi . . . semmi . . . Egyedül álva romjaim között, megkövülve szemlélem helyrehozhatlan balvázteamat.

Félek gondolkodni . . . Ugy látszik nagyon beteg voltam; azt hitték meghalok. Szerencsére életemre ki van mondva a halálos ítélet. Nem gyógyulhatok meg, mert e borzasztó rázkodtatás által, eszem, szívem, lelkem, egész lényem teljesen meg van törve s nincs többé felüdülés. Képzeld magadnak a legborzasztóbb bukást, képzeld legbárgyabb csalódást, melyben három hónapon át ringatta magát, félrevezetve, örült ábrándokba merülve. De nem, te ezt nem tudod képzelní, soha sem tudnád megérteni. Hallgasd, mi történt.

Az egész szökési tervet tudod már, hogyan keletkezett, hogyan határozottatott. Hasszan egy fellah házában volt reám várakozandó, kibem Salomé ugy bizott, mint saját magában, s ki engem vezetni fogott, ha egyszer kijuthattam a kertből. Midőn beesteledett, lázt tettem, s lefeküdni ohajtottam s így megszabadultam rabnóimtól. Bell egyedül maradvá mellett, végre éj-fél felé ő is eltávozott. Midőn mindenki flefeküdt már, s esend volt a palotában, fölkeltem, s zajtalanul felöltözködtem.

Gondom volt reá, hogy szobámba rejtsem európai öltözékemet, melyben kevésbé félhettem a felfedeztetéstől. Különben is lehetlen volt bárki másnak, mint külföldi nőnek utazni itt, férfi társaságban. Féltve, nehogy valakivel utközben találkozzam, bő „habarah“-t öltöttem föl e ruházat föl; fejemet fátyolba burkolttam, s csöndösen le-

jelentést téve a törvényszéknek, vagy kiküldött bírónak, csak azután vezetettnek be a működő mérnök a kiosztásra.

E vizsgálatnak, ha látszatra némi hátránya van is azáltal, hogy a hit. mérnök vizsgálata tetemes időt vesz igénybe; de megvan azután a realis haszna is, hogy nem lesz annyi rossz, hitvány munka, s nem lesz kénytelen a birtokossága a sok commissiozásoktól elkényeszeredve, bármily gyenge munkát acceptálni, csak hogy egyszer tülessék, s nem vesz kárba a sok munkaerő egy netaláni munka visszaadás esetében. Megkönnyítene a hitelesítést is, mert akkor csak a kiosztás pontosságára, és az egyes sérelmek megvizsgálására terjedne ki a bizottság működése, s a mit költségben szenvedne a hit. mérnök netaláni előleges kiszállása által, annyival megrövidítne az összes bizottság künnlétét, s így bővön kiegyenlítné a különbséget.

Az összes munkálatok hitelesítése után a birtokok az illető birtokosoknak átadatnak, fennhagyva nekik az eddigi jogot, hogy ha birtokukat illetőleg jogos kérelmök lenne, azt egy év lefolyása alatt érvényesíthessék, s ha az illető hitelesítő mérnökben bizalmuk nem lenne, más törvényhatóság területén levő hitelesítő mérnököt is kérhetnek, természetesen, ha panaszuk alaptalan, az összes költségekben elmarasztaltasának; ellenesetben a törvényszék a hibás működő vagy hitelesítő mérnököt sujtaná a költségek megtérítésével.

Végre mindennek felett szükséges a mérnöki műveletek egyöntetűsége, miről az enquentében hasonlóan volt szó, csak hogy ennek megállapítása kizárólag tagosítással foglalkozó mérnökök közreműködésével kell hogy megtörténjék.

A mi a telekkönyvi testektől való eltérést, s a tényleges birtokok alapul vételét illeti, nézeteim szerint legkevésbé sem sérti meg a fennálló törvényt, mert egy új telekkönyvi átalakításra, minden tagosított községben ugys szükség van, s mikor e munkálatot teljesítik, szorosan és legkönynyebben felügyelhet a telekkönyvi hivatalnok arra, hogy minő párcellák vannak az illető birtokos telekjegyzőkönyvében és minők vannak a tagosítási felvételi birtokkivonatokban? melyeknek hasonr-téktét képviseli az ujonnan kiosztott terület, s melyeknek számai a telekjegyzőkönyvi részlet számokkal összhangzóknak kell lenniük.

Ez összehasonlítás által azonnal reájón, hogy más vásárolt vagy örökölt birtok elegyedett-e a régiek közé? melyeket ha nem érvényesítene az illető törvényes uton, a hit. mérnök által a tag munkálat alapján mindig a legpontosabban ki lehet számíttatni s a tulajdonjogot a telekjegyzőkönyvi tulajdonosra bejegyezni, s a térképen is kijelölteni, mint szintén a térket is.

Igy az állam érdekét is meg lehet védni, a nélkül, hogy a tagosítást megnyomorítók s az egyeket megkárosítók.

mentem a kertbe. Salomé várt ott reám, s némán haladtunk át, a szűrű fasorok között. A három alakukban még ott ceillámlott az éji lámpák halvány fénye. Elérve a kis hátsó ajtót, Salomé felnyitotta; a Nilus partján végig vonuló uton voltunk.

Ott egy férfi várt reánk. Szótlan indult el a folyó mentében: mi követtük őt. Egyszerre megállt, eloldott egy csónakot a parttól s miután beleültünk, felvette evezőt, hogy átvigyen a túl partra. Láz, vagy öröm okozta-e, vagy valamely sötét előérzet? . . . Némán álva Salomé mellett, reszkettem, meg voltam rémülve ez elhatározásom fölött, mely döntő lesz egész jövő sorsomra . . . De hisz Haszánhoz mentem, s őrette mindent feledni akartam. Végre elértek a túl partot. Sietve levetettem „habarah“-mat, s egy magányosan álló gurbé felé tartottunk, mely alig volt száz lépésre a parttól.

Az ajtóhoz érve, Salomé s a fellah megállapodtak. Szívem hangosan dobogott, íbeléptem. Egy homályosan égő lámpa csak gyöngén világította meg a kunyhót. Hassán ott volt.

Megpillantásomkor hirtelen felállt, a felém közeledett, de egyszerre lehagoltan megállt. Azt hittem, hogy e szokatlan öltözetben bajosan ismer föl, felhajtottam fátylamat, s kiterjesztett karokkal fel rohantam. A fájdalom felkiáltása hangzott Hassán ajkairól.

— De hisz én nem Adilah, hanem! . . . kiáltott fel.

— Adilah! . . . rebegttem, a nélkül, hogy érteném, mit akar mondani.

(Folytatása köv.)

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

A HERCZEGNŐ HAZATÉRÉSE.

REGÉNY.

Írta:

VINCENT JAKAB.

Harmadik rész.

III.

(Folytatás.)

Egy órát töltöttem ablakomnál, szemlélve a Nilus mély és biztos övét, megkísérteni igyekezve, hogy hozzá szokjam menhelyet addó örvénynek vonzeréhez. — Félek tőle! félek!

Napfelkeltével ismét kezdődtek kinjaim. Atyám ismét nálam volt, nem remélhetek többé semmit. Hanem, legalább, engedélyt nyertem arra, hogy többé ne fogadjak el senkit, mert mint némamondja, sirástól kipuffadt szemeim, s bánatos arcom a lehető legrosszabb hatást teszik.

Bezárkoztam szobámba Mansurral, s anyjával, ki nagy fekete szemével, s jósa tekintetével, szótlan néz folyton, mintha sejtve fájdalomamat, kutatná varázs-mondatai között, hogy ez alkalomra valamely kíváncsú leigázott találjon.

Ferridek erővel behatolt hozzám, hogy kikérje tanácsomat, menyegző öltözékei választásánál, melyeket Párizsból hozott; és aztán, hogy el-

mondja nekem, milyen iszonyu nagy bolond vagyok.

— Valóban ostoba vagy, szőlt, s ugy kell lenni, hogy eszed nincs helyén, hogy annyira émsztóddól azért, mert atyánk mindenként boldoggá akar tenni. Három nap telt már el, s ennyivel közelebb jutottunk a végzetes perczhez. Már gondolkodni sem tudok, s csak érzem, mint sodortatom tova, a mély örvény felé . . .

IV.

Sorsom el van döntve! E levéllel, meglehet örökbucsút veszek tőled.

Ez este elhagyom atyám házát, hogy vissza ne térjek többé!

Azt már tudod, hogy fogházamba Salomé-nak, a Mansur anyjának, szabad bejárása volt. Az emberek babonás félelemből sem mernék elzárni előle az utat.

Emelítettem volt, azt a vadsággal határos ragaszkodást, melylyel e szegény Fellahné hozzám viseltetik. Tegnap ily levertnek, kimerültnak láttam, a mint búsan ültem ott, könyékömet térdre támasztva, s vigasztalásul merengve füres jövőm felett, hallkan közeledett felém, kelet virágos nyelvről így szólított meg:

— Nagyon nehéz terhet viselsz hanum igen sokat busulsz, bele akarsz-e hallni?

— Mit bánám, ha bele is? feleltem elmerülve bánatimba.

— És pedig én itt vagyok. Miért feleded ezt? A kutya nem segíthet-e gazdáján?

Lassan feléje fordítottam tekintetemet.

— Szegény jó Salomé, szőltam, az én bajom nem olyan, a melyen varázs-szereid segíthetnének.

— Mit tudod azt te, hanum, felelt saját-ságos nyugalommal, ki mondja neked, hogy én nem találtam ki titkodot? . . . hogy nem készítettem már elő szabadságodat?

Ezek után röviden összefoglalva az egészet: melyek azon teendők legfőbbek melyek a tagosítást országgrésznünkben könnyítik s elősegítik?; röviden a költségek valamiképpen előlegezése az állam által a költségek birtokaránylagos általános hordozása az ok nélküli föllebbezések megszorítása a mérnökre való felügyelet, hitelesítő mérnöki állások szervezése, és a munkálatok egyöntetűvé váló tétele.

Ezen tételeket igyekeztem némileg fölfejtetni, s ha csak általános reformot nem hoznak létre, s a mely fölkaroljon minden érdekelt utat vezetését — vizszabályozást — csatornázást, öntözést sat. nem képezek jelen viszonyunkban megfelelőbbet, annyi inkább, mert az által még új törvények alkotására sincs semmi szükség, csakis e módosításokra vonatkozó újabb rendeletekről intézkedni.

A mi a hitel mérnöki állomásra fordítandó költséget illeti, eléggé meg lenne fordítva a birtokosságnak nyújtandó előny által s még azonkívül minden birtokpernél, metális kérdésnél, adásvételestől történhet mérnöki számítások, szóval a tagosítási munkálatok alapján intézendő minden teendőkre föl lehet használni.

Még kérdezhettek valaki azt, hogy ez eljárás szerint mivel kerül olcsóbbra a tagosítás, mint az eddigiek szerint? mert commissiozás van ebben is elég?

Feleletem az: hogy commissiozás nélkül sehogysémit lehet az, akár törvényeszközzel, akár politikailag kezeléssék is.

Elég commissio van az ord. gazdasági egyesület által magárára tett s ajánlott mostani rendszerre baszított birtokszabályozási törvényjavaslatban is.

Hanem ha végig tekint valaki s összehasonlítás tesz költség tekintetében, még is sok megtakarítást észlelhet rajta.

A föllebbezések megszorítása s az azok által okozott temetetlen költség, a gazdálkodásra károsan ható késedelem és a földel alapanyagolása miatt származó károk elenyészése; — mint szintén az ezekből önként folyó fölts, commissioális s szakértői munkálatokból származó költségek megtakarítása.

A hitelesítő mérnök eddiginél csekélyebb díjazása, a működő mérnökök ellenőrzése s azoknak lehető rosz munkájukból származó kipótolhatatlan örökös kár.

Ugy hiszem ezek elegendő előnyök s ezekből meggyőződhet bárki, hogy a rendszerrel kezesszál vitt tagosítás, mind költség kímélés, mind gyorsasága által nagy előnyt biztosít a gazdálkodás részére, ellenőrzés tekintetében pedig csak így lehet kellően megakadályozni a visszaéléseket.

Ugyanazért bizton remélem, hogy soraim nem fognak figyelmen kívül hagyatni az intéző körökhöz tartozók részéről, s intézkedéseikben tekintettel leandnak az itt elősorolt sörélmek és az azok elenyészésére tett javaslatra.

Még egy megjegyzésem van az elhelyezkedésre nézve.

Köztudomású dolog, hogy nálunk a gabona termelő gazdinknak mily nehezségekkel kell küzdeni. A munkaerő aránylagos csekély száma s földünk telensége miatt a gazdasági művelésnél mily nagy munkadíjt kell fizetni, s habővön van termés, termeszeményét nem értékesítheti, ha pedig a termés gyenge, alig képes szükségletét fedezni. A legfőbb jövedelmi forrás a marhatenyésztés kell hogy legyen.

Átlátták ezt kormányferfiaink s e téren is megindult a mozgalom, tehát a tagosítás alkalma nagy sulyt kelt erre is fektetni. Igaz, hogy kissé inquisitoris eljárás; de ez inquisitoris eljárást már régebben kellett volna létesíteni.

Ugyanis, minden tagosításnál, tekintetbe kellene venni a marha- és juhnyelésztés szükségletét, s gondoskodni, hogy kellő legelő szaktassék ki. A nagyobb birtoknak e megszorításon kívül esnének, mert mind birtokterületük, mind anyagi helyzetük megbirja a külön marhatenyésztést; de a volt urbéresnek s csekély birtokú nemesek is, kik az istállótartást, marha tenyésztést jóformán még hírből sem ismerik, kényszerítetténe, hogy birtokukból szükségleteikhez képest, bizonyos mennyiségű földet egy közösen fennhagyandó legelőbe boosássanak.

A mérnöki munkálatokba természetesen pontosan kimutatandó, hogy kinek-kinek mi illetésége van e közös legelőben, melylyel mint tulajdonával szabadon rendelkezik.

A volt urbéres közösség birtokának többi részét pedig ne darabolja el annyira, mint akár hány helyt eddig téve, hogy 4—5 söt 6 részletbe is vette ki, hanem a helyi viszonyokhoz képest az említett legelőn kívül legfőbbekettőben s a kaszálóval harmonában.

Több helyen fordulói rendszerben három szántó táblát kaptak; de a fordulói rendszert soha többé meg nem tartották.

A két tagot is csak azért javasolom, mert némely helyen különösen nagyobb folyók mentében az ugyrevezett felső és alsó tér egymással sohasem fölcsorítható, némely hegyes vidéken pedig a határ bizonyos része annyira gyenge és a másiktól különböző, hogy bármily osztályozással is nagy megkötés nélkül csak a gyengébe való helyesztést nem eszközölhetni.

E tárgyban is szükséges lenne a helyi viszonyokkal ösmeretes tapasztalt gazdák meghallgatásával valamit tenni, hogy ne legyen a birtok elhelyezkedése akárhányszor félrevezetett és saját javát megítélni nem tudó volt urbéres közösség akarata bízva.

— Az afgán hadjárat bevezetése. Londonból írják szept. 26-áról. Az angol csapatok szerencsésen elérték az első állomást a kabuli uton, mint-hogy Baker tábornok a Shaturgardan-szorosból Kushiba nyomult előre. A távolság csak 24 km., de az ut nagyon rosz. Szerencsére ez az egyetlen rész, a melyen nagyobb természeti akadályokkal kell küzdeni. Az ut többi részét Kabuli Baker tábornok három-négy napi menetel megtételével, ha az afgánok barátságában bízhatnak. De hogy mily óvatosságnak kell lennie, azt ujabb bizonyítaja egy szállító csapat balesete, melyet a bennszülöttek mértek rá.

Tegnapelőtt délután volt, mikor Baker csapatai Kushiba érkeztek. A vidék kopár és terméketlen; de maga a Logar-völgy olyan, mint az oázis a sivatagban. Élelmiszereiben van. A Standard a csekély haderő előretelétét Shaturgardanból Kushiba nem tartja bőségesnek, ha azt nem követheti gyorsan nagyobb sereg. Ha Baker tábornok pár hétig Kushiban lenne kénytelen vesztogatni, ez fölőtte kedvezőtlen benyomást tenné a hadjárat további folyamára.

A halasztás egyik valószínű következménye az lenne, hogy a ghibzaik, kiknek egy része már föllázadt, mindnyájan az angolok ellen nyilatkoznának. Ha azonban Robert tábornok a fősergeggel gyorsan követhetné az előcsapatot, ez természetesen nagyon jó hatást tenné; máskülönben az angolokat fogják megtámadni a helyett, hogy ők vennék át a támadó szerepét. Vazir Scha Mahmud és Mustafa Kabibulla Róberts tábornoknak Jakubh Khán "barátságnyilatkozatait adták át és tudatták vele, hogy az emir a brit hatóságok tanácsára bízta magát. Az emir két levele megelégedéssel szól az angolok szövetségéről, s hűséget fogad irányukban. A "kabuli ezredekben hirszerint ujra a zendülés jelei mutatkoznak, de a zsoldhátalások kifizetésével a rend helyre állott.

Bismarck és Goresakoff. A P. Lj. jelenti: Bismarck és Andrassy gróf találkozására, berlini hírek szerint, legközelebb kiegészítést nyer azzal, hogy Bismarck és Goresakoff hercegek Berlinben találkoznak fognak. Azon befolyásos német körök, melyek e találkozás létrehozatala körül nagyban buzgolódtak, czélt értek tehát. De még sem egészen, mert — mondja a P. Lj. — más valami lett volna, ha Bismarck és Goresakoff akkor találkoznak, mielőtt a német kancellár Bécsben járt és egészen más az, ha a két kancellár a bécsi entree után találkozik egymással.

Ez alkalomból sem fognak a politikai föltevések, konjekturák és jövedölgetések hiányozni; mi részünkről — folytatja az idézett lap — előre megmondhatónak hisszük, hogy a bécsi megállapodások annyira a két állam helyzetéből és érdekeiből folynak, hogy semmiféle utólagos esemény semmiféle utána sántálók hírnök meg nem ingathatja őket. Ha Goresakoff hercegnek kedve lenne, harmadiknak fölvetni a szövetségbe célját csak azon föltétel alatt érhetné el, ha alaposan megbánja bűnéit és megtámadja a politikát, melynek kedvéért Ausztria-Magyarország ellenségességet provokálta, Németország barátságát pedig eljátszotta (!)

— A novi-bazári okkupáció sikeres keresztülvitele folytán a bécsi külügyi hivatal a portához jegyzékét intézték, melyben köszönetét fejezi ki a szerajevói megállapodások pontos s kifogástalan valóstása miatt. A külügyminiszter egyszerűsind kijelenti, hogy a megszállott területeken a lakosság tetszésétől függ: akar-e szállást adni csapatainknak vagy nem?

Minő életpályára neveljük fiainkat!

(Végo.)

Továbbá érdekes látvány a főpiacon, a jelenleg városbáznak használt ódon épület, mely egy régi felirat tanúsítása szerint Kr. e. 1300 évi Dianna istennő tiszteletére épített templom volt, később Augustus császár nevére vette föl, s ezen néven volt ismeretes a hatalmas római birodalom bukásáig. Nevezetes régiségek továbbá, különösen építészeti tekintetből, a maig is épen fonnálló Porta-Aurea és Porta Gemina, mely utóbbi kettős kapu, híhetőleg a hajdani római gyarmet főbejáratát képezte.

A város legemelkedettebb magaslatán fekszik a híres oszilagvizsgáló torony, mely nem régebben még a tudós csillagász Littrow vezetésével a mivel világ érdeklődésének egyik főtárgyát cépezte.

Előtte emelkedik Tegethoff admirálnak, a Lissai hő Leonidának mesteri kivitelű bronz szobra, melyet ő felsége ezen történelmi nevezetességű egyén emlékének megörökítése czéljából emeltetett, az utókor lelkesítő buzdítására!

Tegethoffot tekintik a hadi tengerészet katonái talizmánjuknak, emléke kegyeletos tisztelet-

ben áll mindazok közt, a kik őt ismerni, szeretni és becsülni tanulták!

Legérdekesebb része Polának az arsenal, mely szakértők véleménye szerint legnagyobbbeztől az egész Euópiában, s már eddig több lett befektetve 250 millió forintnál annak kiépítésére, felszerelésére. naponként állandólag 2000 munkás dolgozik benne, érdekes muzeuma van, tele régi és újabb hajó mintázatokkal, modellekkel. Tegethoff és Miksa császár katonai jelvényei, kitüntetései, tiszteletük által koporsójukra küldött számos koszorúk, kedvenc emlékgyűjteményeik láthatók itten. Továbbá érdekesek a régiek és újabb ágyuk mindennemű alak és cagságban, torpedók, fegyverzet, hajófelszereléshez szükséges anyagok, használt hajók egész raktára, s azon hajó is látható itt, mely a legutóbbi északarki expedícióban részt vett. Polával szemben, a tenger közepén fekszik Olívia-szigete, itt a nagyszerű docok, s az abba kiigazítás végett leszerelt és bevezetett hajók érdekes látványt tárnak föl a szemlélő előtt. Látni a munkásokat százával ezen hajókon dolgozni, hallani azt a pokoli lármát, melyet ezeknek kalapács ütése eszközöl s látni, hogy a tökéletesedett gépészet folytán, minő kevés ember segítségével képesek elbánni egy ilyen ózószörnyvel. Nem fárasztom olvasóim figyelmét a hadihajók felszerelvényeinek részletes ismertetésével, csakavatottabb tollakra bízván azt, lássuk hogy minő tekintetben fontos Pola a tengerészeti Academia végzett növendékeire.

Polaváros igazi Mekkája a Marina Academia bevezett ifjaknak, valamint az igazhívó mohamedáknak életében legalább egyszer meg kellett látogatni, hogy idevülhessen, úgy Polát sem kerülheti ki egy Academicista sem, ha csak a haditengerészet terén üdvözülni, azaz előhaladni akar!

Elméletileg szerzett előismereteket, itt realisálják mint Cadetok, előttök minden eszköz, a mi csak egy hadihajó felszereléséhez szükséges, itt tartják a harcászati gyakorlatokat, itt tanulják meg az irodai kezelést, szóval itt tetőzik be az Academiaiban szerzett alapot. Epédó szívvel várják az előléptetést, mely az Academiai kitűnő minősítvényvel végzett számára legkésőbb 3 év alatt a főhadnagyi rang elnyerésében áll, mely hadtengerészeti nyelven, "K. kön. Linienschiff-Jährich" elnevezést nyert.

Említeme méltó még azon monumentalis építmény, mely "Marina-Casino" név alatt a hadi-tengerészet tisztjeinek szolgáló olvasó, ötköző, társalgó és táncz helyiségül. Ezen épület Polának egyik legdrágább gyöngye, akár az épület külalakját, akár az azt körülvevő dísz-műtermet, akár ennek pazarfényével, mivel izlést tanúsított eleganciával eszközölt berendezését vegyük szemügyre.

Ez is egy fényes tanubizonyosága az associatiónak hasznos eszméjének, de tanúsága egyszersemind a tengerész tisztek magas és alapos műveltségének, erre mutat az a sok földarosz, mely az olvasó terem falait ékíti, a gazdagon felszerelt könyvtár, mely többnyire tudományos szakmunkákat tartalmaz, végül a minden európai nyelven megrendelt hírlapok. Ezen díszes épület, berendezésével együtt 150,000 frtba került, és pedig a Marina tisztok álláreből és egyesek nagylelka adományából összerakva!

Ezzel rövid ismertetésem beázom, czélom volt a magyar mivel közösség figyelmét egy olyan intézet iránt tenni érdeklődővé, mely a magyar felelős miniszterium ybóli életre ébredésével vette hatalmasabba lendületét, s bármint mondjon is a mindent gáncsolni szerető ellenzék, de ezen intézet kitűnő érdemeiből, üdvös voltából levonni mit sem képes.

Azért csak előre minden jóért, szépért lekesülni tudó magyar ifjuság, a díszes pálya mindenki előtt nyitva áll, hadd váljék testő halhatatlan emlékké nagy Széchényink buzditó szava és forró óhaját: "Tengerre magyar!"

Asztalos János.

Az „Első székely szövőgyár“

Az újabban országgrészte megindult azon üdvös mozgalom, hogy bazánk ipari fejlesztésén öszszetett erővel munkáljunk, eljutott hozzánk is. A magas kormány atyai gondoskodása folytán létreült Seps-Szentgyörgyön a ház-ipar egyesület által felállított szövő tanműhely. Mindnyájan érezzük ezen intézmény szükségességét; — tudjuk nagyon jól, hogy népünknek, ha életet akarunk számára biztosítani, munkát kell adnunk. Ma már istennek hála, eljutottunk oda, hogy magunk segítünk önmagunkon.

Ámde a sepsi-szentgyörgyi szövő tanműhely is csak alkalmat ad a tanulásra, csupán a módot mutatja meg, melylyel népünknek munkát adhatunk: betanítjuk leányainkat a szövő ószzerű kezelésére, megmutatjuk nekik az utat, melyen haladniuk kellene, de szorult anyagi helyzetünk nem engedi meg, hogy számukra a szerzett tanulmányok alapján megélhetést is biztosítsunk. Nincsenek gyáraink, a hová ar innen kikerült leányokat alkalmazhatók.

Alakítsunk tehát egy első székely szövőgyártmelyben, azók szakadatlanul munkát kapjanak a hol munkáért tisztességes jövedelmi forrást találjanak. Ezen szövőgyárt ez er, tizforintos részvényekre megteremhetjük. A részvényekből négy forint az alárákor lenne fizetendő a fennmaradó 6 forint pedig a követ kező három hónap alatt.

Az első „székely szövőgyár“ feladata volna a székelységnek háziiparra termelt leányait a szövő tanműhelyben nyert képzéztetésük alapján elhelyezni s ott oly munkát adni kezükbe, melylyel biztosan és tisztességesen megélhessenek. Ez a gyár pontos kiszámítások után-előállított készítményeikkel, azok elárásával dűsan kifizető magát.

Az első „székely szövőgyár“ létesülése lényeg bizonyosága népünk életrevalóságának; ennek fenállása pedig a rég nélkülözött társadalmi jólét felé egyik biztosan elvezető út lesz.

Gondolkozának rajta honfitársaink és tegyenek. A nép jólét, megének felvirágzása függ ettől. Munkánk után az áldásos gyümölcs el nem marad, tetteinket pedig az utókor hálaja követendő minden bizonynyal.

Felhívjuk tehát mindazokat, kik az „első székely szövőgyár“ részvényesit óhajtanak lenni, szíveskedjenek az alárási ivre neveiket folyó évi november 1-ső napján 2 forint, január 1-ső napján 3 forint és február 1-ső napján sajátkezűleg bejegyezni. Az alárákor, mint fentebb említők, fizetendő frt, decz. 1-ső napján 2 forint.

Mihelyt a részvények egészben vagy részben elhelyezve lesznek, a tagok azonnal szervezkedő gyűlésre hivatalnak össe.

Az alárási iverk kifizetésnek téve Seps-Szentgyörgyön Bogdán Arthur urnál és a háromszéki takarékpénztárnál; Kézdi Várárhelyt a takarékpénztárnál.

Kelt Seps-Szentgyörgyön, 1879. szeptember 25-én.

Potsa József, Báró Apor Gábor, id. Császár Bálint, Antal Zeigmond, Beteg Bálint, Gál Antal, Szász Károly, Révay Lajos, Binder Lajos, Kupferstich József, Benedek János, Császár Domokos, Öves Pál, Csutak Péter, Turóci András, Kókosi Endre, Hary Gyula, Csutak János, Bogdán Arthur, Fogolán Kristóf, Gyárfás Sámuel, Aibu Mózes.

BELFÖLD.

(Helyreigazítás.)

Baróth, 1879. sept. 27-én.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának f. h. 21-én megjelent számában egy erdővidéki tudósító oly dolgokról is referáj a nagy közönségnek, mikről vagy nem bir helyes tudomással vagy nem kívánt öszintén írni. Nagy örömmünkre szolgál, hogy Br. B. oly nagy kel lépdeli át kiközvetett piacunkat, s csaknem bámulatra ragodott az ágostonfalvi ut mellé lerakott kőhalmazok iránt írásba tett tisztelete, azon sem csudálkozunk, hogy a kiközvetett piacra lóra érkeve nem tudta elfojtani felfakadó sohajait, de a kath. temetőről közlött tudósítását — szíves engedelmével — bátor vagyok kifogásolni, illetleg Br. B. urnak e tárgy körüli hiányos ismeret-it kiegyesíteni.

A dolog tehát következőleg áll: betelvön a baróthi rom. kath. temető, Baróth mint katolikus község, szokásához mérten most is közösgéi vagyonból kívánt kath. temetkezési helyet szerezni. 1875 tavaszán tehát a baróthi közösgéi képviselő testület határozatba hozta, hogy a baróthi rom. kath. egyház számára temetkezési helyet szándékozik venni a közösgéi pénztárból, mely határozata Háromszék képviselő bizottságának 1875. június 24-én tartott közgyűlésén el is fogadtatott azon módosítással, hogy "a régi rom. kath. temető az egyházi kezelés alól vétessék ki és kezeléssék mint közösgéi talaj. — Tehát a háromszéki képviselő bizottság kath. vagyonból kívánt kárpótlást nyújtani a rom. kath. egyház számára temetkezési helyet adományozó közösgének. E tárgyra vonatkozólag 1876. május 27-én ismét határozott a közösgé, miszerint „a közösgében levő más felekezetek részére is — ha szükségé mutatkozik, hasonlóan közösgéi vagyonból kíván a közösgé temetkezési helyett vásárolni“, hogy így a méltányosság törvénye szerint részesüljön, minden a közösgében élő felekezet a közösgéi vagyonból egyaránt. Ezen határozat is elfogadtatott és megerősített a megyei képviselő bizottságunk 1876. szeptember 26-án tartott közgyűlésében. Az új temető tehát közösgéi pénzéből ugyan, de katolikus czérra megvásárolt, a kath. megye birtokába vette, szertartásai szerint már 1875 őszén egyházi használatra felavatta és megáldotta, közepébe a kath. dícső jelvényét a keresztet — minek főnye br. B. ur szemét sérti — feltűzte s azóta háborítatlanul használatba is azt mint kizárólagosan katolikus temetőt.

Történt azonban, hogy folyó év február havának első napjaiban, a közösgéi bíró és notarius hivatalos hatáskörökön túllépve, az illetékes egyházi hatóság bejegyzése nélkül — tehát erőszakosan — megnyitották ezen kath. temetőt egy protestans halottnak. Vallás-háborító tettükért az illetékes közigazgatási forum előtt felpanaszoltatott s remélhetőleg nem is kerülendő el megérdemelt büntetésüket, mert jóllehet szolgabíránk jogi felfogása szerint felekezeti temető nem létezhet ott, hol vegyes házások vannak, de szerencsére oly közigazgatási közöggel is dicsekszünk, kik az egyházi és polgári jogot nem a brassai "postaréten" tanulták, hanem tudományos egyetemen s elegendő közigazgatási érzékkel bir-

nak megfontolni, miszerint a nép legfőbb szükségletei közé tartozik vallásos érdekeinek védelme,

Természetesen semmi sem kívánatosabb az említett bíró és notarius részére, mint a kérdéses kath. temetőnek közössé tétele, hogy azáltal büntetendő tettek annak ne látszassék. El is követték e hó 6-án tartott közösgéi képviselői gyűlésen mindent, megmozgattak minden követ, minden fát, hogy a katolikus temetőt közösgé nyilvánítsassák, de szerencsétlenségükre nem sikerült s a tényállásnak az maradt, hogy valóban kath. temető volt és ma is az, melybe ő kegyelmük a protestans halottat erőszakosan beletemették.

Ilyen formán beszélnek a tények, s nem hiszem én azt, hogy akadna egy jóérzésű protestans, ki boszankodnék azért, hogy kath. vagyonunk és érdekeink őrzésében és védelmében éberek vagyunk, a katolikusok közül pedig csak a két érdeklött boszankodhatik azért, hogy törvényes színezettel nem tehetők szöppé rut visszaélésüket.

Egyébiránt a baróthi kath. temető elköszítésére a protestansok részéről semmi szabályszerű lépés nem történt, mi intolerans bánásmódban részesülhetett volna. Legyünk mindenk előtt igazságosak egymás iránt s majd jogaink kölcsönös becslésén felnő közöttünk a kölcsönös szeretet és testvéries jóindulat is.

Ka. P.

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Kolozsvármegye közizag. bizottságának féléves jelentése

1879. év első feléről.

(Folytatás.)

Fegyelműt ön a lefolyt félév alatt kizabatott összesen 523 frt pénzbírság, milből befizetett 303 frt, befizetetlen 220 frt, mely öszszegből 145 frt felebbezés alatt áll. — Ezen idő alatt előfordult összesen 72 fegyelmi eset, melyek kivétel nélkül közs. tisztviselők ellen rendeltettek el; ezen esetekből 41 esetben pénzbírság, 16 esetben dorgálás, 13 esetben felmentés és 2 esetben hivatalvesztés mondatott ki. Ezen fegyelmi esetek közül felebbezés utján köizagm. bizottságunk elő terjesztett 4 eset, melyek fegyelmi válsásmunkánk elbirálása alatt állanak. Súlyosabb beszámítás alá eső fegy. eset volt 8.

A fegyelmi eljárás alapja legtöbb esetben az illetők hivatalos köteleességének elmulasztása volt.

El lettek marasztalva: Balás Antal fbró M.-Nádasról, Nagy József fbró, Győrfi János eskűt, Máza Mitru eskűt, Fluja János eskűt, Blág Vasília eskűt Sz.-Feneórl, Tyrán Szimeon fbró, Marosan Juon eskűt, Borza Juon eskűt K.-Monostorról; Duka Gyula kgyjzó (felebbezés alatt), Ajtai Sámuel kgyjzó hiv. köteleességeinek elmulasztása miatt, Máthé Juon milványi kbró engedtlenség miatt, Gál János zsoboki kbró, Skuba Miklós kgyjzó, Ambrus István fbró, Koszte Juon kbró, Szász János eskűt, Jakab Márton eskűt, Petrucza Vaszilika eskűt K.-Kapusról; Balázs József kgyjzó, Lukács János fbró N.-Kapusról, Ambrus István k.-kapusi fbró, Tamos Stephán gy.-dongói fbró, Takács Ferencz gy.-vásárhelyi fbró, Taár Vasília gesztrágyi fbró, Belk Mihály egerbegyi fbró, Sztán Juon b.-dongói fbró, Moosán János kgyjzó, Graur Juon m.-dombi fbró, Mohay Árpád kgyjzó hivat. köteleességek elhanyagolása miatt Belk Juon k.-földi másodbíró hiv. eljárásában elkövetett visszaélés miatt, Trenószányi László köröros botrányos életmód miatt, Varga István középplaki fbró, Moldován Jozeph ó-solymosi fbró, Belk Mihály k.-kapusi eskűt hiv. eljárásában elkövetett visszaélés miatt (fel. alatt), Burján m.-dombi fbró, Jakab Ferencz sz.-lónai fbró, Gál János kgyjzó, Endes Kálmán h. körjegyő, Ajtai Lőrincz kgyjzó (felebbezés alatt), Galvácsi László kgyjzó, Mátyás Ferencz b.-hunyadi fbró, Szopon Péter solymtelki fbró hivatalos köteleességeik elmulasztása miatt, Matye Todor eztnai fbró hiv. eljárásában elkövetett visszaélés miatt (feleb. alatt), Jusztján Tivadar köröros hiv. köteleességének elmulasztása miatt, Kamarosán Vaszilika m.-szilvási fbró, Bányai Felix kgyjzó (feleb. alatt), Marcsinyán Makaria m.-szopori fbró hiv. eljárásában elkövetett visszaélés miatt, Abrudán Antal kgyjzó, Mudura Tagyer malomszagi fbró és Ambrus István k.-kapusi falusbíró hiv. köteleességeiknek elmulasztása miatt.

II.

Az adó- és pénzügyi igazgatás tekintetében a következőkre szorítkozunk:

Folyó évi I-ső félévi jelentésünket van szerencsénk az adóügyekre vonatkozólag az e téren elért tiszteletes eredményt előtűntet ide csatolt A., B. és C. táblás kimutatások előterjesztése mellett következőkben alázattaljesen megtenni, u. m.

Habár, mint a fennebb jelzett kimutatások is tanúsítják, a folyó évi 1-ső félévi eredmény nem csak hogy kedvező, de kitűnő és reményünk van, hogy a II-ik félévben is hasonló eredményt előtűntethetünk, mind a mellett ezen közigazgatási bizottság, mint a magas állam érdeke, mind pedig az adózók érdekében is azon nem nyugodhatik meg, mert még fölőtte sok a tenni való, mig azt mondhatnók, hogy teljes a javulás és a normális állapot helyre van állítva.

A m. kir. táviradintézet 1880-dik évi oszlop szükségletét írásbeli ajánlatok alapján szándékolván beszerezni; felhívatnak mindazok, kik az alább kimutatott oszlop szükséglet akár egy, akár több tételnek szállításiára vállalkozni óhajtanának, hogy kellő béléggel ellátott írásbeli ajánlataikat legkésőbb **folyó évi október 20-án déli 12 óráig** a földmívelés, ipar- és kereskedelmi m. kir. minisztérium segédhivatali igazgatóságához (Budapest, Ferenc József-tér 10-dik szám) vagy valamelyik m. kir. táviradigazgatósághoz nyújtsák be.

Szállításra csak is 1879 — 80-dik év telén át vágott egészséges fenyő, tölgy- vagy akác törzséből készített, s az alább következő kimutatásban előírt mennyiségben 6 1/2 méter (20 1/2 láb) és 8 méter (25 láb) hosszúságú, felső végükön hej nélkül mérve legalább 13 centiméter (5 hüvelyk) átmérőjű ugyanotték idomra levágott, egyenes, legalyzott, s egész az ép fáig minden hejtől megtisztított oszlopok ajánlhatók.

Előre is kikötetik, hogy a fentebbi minőségek és méreteknek meg nem felelő oszlopok semmi szín alatt át nem vétetnek. — Az alább következő kimutatásban meg vannak nevezve a lerakási helyek, hová az oszlopok beszállítandók.

A szállítandó oszlop mennyiség legkésőbb **1880-ik év április 1-ig** a lerakási helyekre be kell hogy szállítva legyen. Az egyes lerakási helyeken, hogy hová rakassanak le az oszlopok, ezt annak idején a szállítók megkeresésére az illető kir. táviradigazgatóság jelölné ki.

Ajánlkozók kötelesek 10% bántépénzt készpénzben, vagy állampapírokban, vagy biztosítékul elfogadható magyar vasúti elsőbbségi kötvényekben, a budapesti országos és kerületi kir. távirada pénztárnál, vagy más kerületi kir. távirada, vagy adóhivatali pénztárnál letenni és a letéti nyugtát ajánlathoz csatolni. — A bántépénz azon esetben, ha az illetőre nézve a fentebb megállapított letétel nem volna könnyen lehetséges, rendes postai pénz, vagy értékpapír küldemény alakjában, a szállítási ajánlathoz is hozzá csatolható.

Ajánlkozni kívánó közvagyonnal bíró községek azon előnyben részesíthetnek, miszerint ajánlataik elfogadhatnának még akkor is, ha azok a magánosokra nézve előírt bántépénz helyett, egy a bántépénz kétszereséről kiállított, az előjáróság által aláírt, az illető felettes hatóság által megerősített biztosító nyilatkozattal, melyben a biztosítékul lekötendő birtok, vagy vagyon meg kell hogy nevezve legyen, szereltetnek föl.

Az írásbeli ajánlatban határozottan megnevezendő, mely lerakási helyekre minemű fából való és hány darab oszlopot kíván ajánlkozó szállítani.

Az ajánlatban az egységi árak betűkkel és számokkal kiirandók, valamint az is határozottan nyilvánítható, hogy ajánlkozó a jelen hirdetményben foglalt feltételeket ismeri és kötelezőkül elfogadja.

Azon esetre, ha ajánlkozó oszlopok az ajánlatában felvett egész mennyiséget lenne hajlandó szállítani és nem egyszersmind az abban foglalt egyes, vagy bizonyos tételeket külön is, ezt ajánlatában határozottan ki kell hogy fejezze, ellen esetben ajánlata az egyes tételek külön szállítására nézve is kötelezőnek fog tekintetni.

Az írásbeli ajánlat lepecsételt borítéka: —

„Ajánlat táviradaoszlop szállítására“ felirattal látandó el és a borítékon megnevezendő a bántépénz minősége és értéke.

A kitűzött határidőnél később beérkező vagy a kellő bántépénzzel, illetőleg az arról szóló nyugtával a községek részéről a kellőleg kiállított nyilatkozattal el nem látott írásbeli ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni. (345) (1—2)

Az 1880-ik évi oszlopszükséglet a következő:

Tétel	Lerakási hely	Darab 6 1/2 8 0 m. hosz.	Tétel	Lerakási hely	Darab 6 1/2 8 0 m. hosz.
I. Budapest pesti-kerület.					
1 Budapest oszt. áll. v. pályaud	70300		59 P. Ladány pályaudvar	60160	
2 Szob	10145		IV. Kolozsvári kerület.		
3 Ecskújvár	15120		60 Rév pályaudvar	—100	
4 Pozsony	—340		61 Bánfi-Hunyad pályaudvar	—150	
5 Czegled	5315		62 Varsoloz	40	
6 Szolnok magy. áll. v. pályaud	14660		63 Kolozsvár pályaudvar	40250	
7 Hatvan	4110		64 Kisa-Kapus	40360	
8 Soroksár	145		65 Szamosújvár	180	
9 Kun-Szent Miklós	140		66 Sósmező	45	
10 Balassa Gyarmat	40		67 Bethlen	45	
11 Losonc pályaudvar	320130		68 Beszterce	140	
12 Léva	45		69 Borgó-Prund	80	
13 Ipolyvágy	70		70 Tihucz	90	
14 Nyitra pályaudvar	3020		71 Körtetfája	90	
15 Verebely	80		72 Szászregén	90	
16 Vágbeszterce	80		73 Ó-Ujfalu	90	
17 Nagy Tapolcsán	60		74 Nagy-Ida	90	
18 Privigye	50		75 Balavásár	90	
19 Nagyszombat pályaudvar	120		76 Czikmántor	90	
20 Zólyom pályaudvar	16520		77 Maros-Ludas	90	
21 Rozsnyó	50		78 Piski pályaudvar	300200	
22 Tiszoloz	100		79 Soborsin	—400	
23 Óhegy vagy Ószada	100		80 Segesvár	80	
24 Rózsahegy pályaudvar	29020		81 Földvár	4080	
25 Turdossin	140		82 S.-Szent-György	90	
26 Béla	70		83 Kézdiasárhely	140	
27 Igó pályaudvar	85		84 Sz. Keresztur	140	
			85 Csikszederda	180	
			86 Gyergyó-Szent Miklós	270	
II. Budapest budai-kerület.					
28 Buda pályaudvar	185140		V. Temesvári kerület.		
29 Duna-Álmás	20010		87 Szeged pályaudvar	70320	
30 Újszény pályaudvar	11540		88 Temesvár	620800	
31 Győr	290400		89 Vojtek	20060	
32 Kisa-Czell	19010		90 Csaba	300300	
33 Székes-Fehérvár pályaudvar	—300		91 Zombor	560130	
34 Keszthely pályaudvar	170245		92 Ó-Becse	18070	
35 Nagy-Kanisza	480480		93 Nagy-Becskerek	170	
36 Veszprém	22040		94 Baziás pályaudvar	19050	
37 Adony	—50		95 Pancsova	260190	
38 Paks	—85		96 Újvidék	4040	
39 Duna-Földvár	—50		97 Baja	3040	
40 Bártfászek	—110		98 Kalocsa	180	
41 Erosi	—40		VI. Zágrábi kerület.		
42 Duna-Szekes	—40		99 Szent-Róch	140	
43 Mohács pályaudvar	15180		100 Gospic	250	
44 Kaposvár	38020		101 Zutoqua	170	
45 Barcs	26040		102 Novi	100	
46 Szombathely pályaudvar	320165		103 Károlyváros pályaudvar	100110	
III. Kassai kerület.					
47 Füzes Abony pályaudvar	15065		104 Zágráb	30180	
48 Miskolcz	60285		105 Zákány	360	
49 Kassa	290110		106 Sziszek	17070	
50 Rosnyó	45		107 Jassonovac	100170	
51 Eperjes	90		108 Uj-Gradiška	—70	
52 Igó	29015		109 Barcs pályaudvar	100	
53 Csap	68070		110 Daruvár	120	
54 Nagy Mihály	260100		111 Eszék pályaudvar	300160	
55 M.-Szeged	305		112 Illok	20130	
56 Nyíregyháza	50100		113 Pétervárad	180	
57 Nagy-Károly	15030		114 Zimony	5040	
58 Szatmár	17020		115 Mitrovic	100120	

Arverési hirdetés.

A kincstár tulajdonát képező marosújvári italméresi jog és vendéglo, **f. é. október-hó 16-ka délelőtti 10 óráig** közvetlenül a kolozsvári m. kir. jószágigazgatósághoz benyújtandó zárt írásbeli ajánlatok útján megartandó versenytárgyaláson évi 2650 frt. kiküldési ár mellett és a vendéglo tervszerinti kiépítésének kötelezettségével 1880. évi január 1-től kezdve, tíz évre haszonbérbe fog adatni.

A szerződési feltételek a jószágigazgatóságnál megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1879. sept. 27-kén.

A m. k. jószágigazgatóság.



SÁRGA KRISTÓF

fehérnemű és vászon-raktára

KOLOZSVÁRT,

(bel-középuteza, kiségitő alatt.)



Kül- és belföldi nagy kereskedők és gyárosokkal egyenes összeköttetésben fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek **kezesség mellett**, legutányosabb áron valódi árakkal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chiffon, creton és madepolan szövetből, sima himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól, 3 frt 50 krig.

Férfi színes-ingek, angol oxford, creton és madepolan szövetből 100 különböző mintára, jó szántartó 70 krtól, 2 frt 60-ig.

Színes és fehér gyabjű alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 frtig.

Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindennemű szabású, legjobb len és pamut vászonból 70 krtól, 2 frt 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és kékzölök 4 réttől legjobb chiffon szövetből párja 40 kr.

Férfi színes-szélű selyem, — len és pamut **zsebkendők** szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól, 7 frtig.

Valódi len fehér-zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 rrtig. (387—8) (96—*)

Női-ingek len és pamut vászonból, sima himzett vagy redős, 1 frtől, 5 frtig.

Női háló reklik, 1 frtől, 5 frtig, főkötők len és chiffon vászonból 40 krtól 80-ig.

Női alsó-szoknyák és nadrágok 90 krtól, 7 frtig.

Női piquet reklik, nadrágok és szoknyák, 1 frt 50 krtól 5 frtig.

Függöny necek, gyapjú és pamut **takarók, paplanok, madráczok** mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legújabb szerkezett **esőernyők**, 1 frt 40-től 15 frtig.

Fehér és színes **harisnyák**, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól, 1 frt 50-ig.

Legújabb **nyakkendők, posztó, szarvasbőr és glagé kesztyűk, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasínorok sat**, legutányosabb árban.

Fehér és színes-asztalnemű, mindenféle len és pamut

vászon szín-tartó creton, oxford és madepolan,

színes ingszövetek

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtájú chiffon, creton és madepolan **fehér ingszövetek** 80, 1.55 és 170 centiméter széles, 22 krtól 70 krig,

sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frtig.

Len és chiffon himzett stráfok és betétek, kötő, varró, himző-pamutok és ezernék, ujjon szűlőttek részére főkötők, téklék és takarók sat.

Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy magán szükségre kívánt felülneműek pontos elkészítését; kitérő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjahossza papir szeleten pontos mértéke beküldése mellett saját felelősségre azonnal teljesítek, mely esetben árat és fajtáját meghatározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő az érte fizetett összeget vissza szolgálok, vagy másokkal kívánatra kieserélem.

Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt alázatos szolgálja:

Sárga Kristóf.

Ausztria-Magyarország

legújabb színezett vasúti térképe

(1879-ki kiadás.)

Ára 1 frt. o. ért.

Ausztria-Magyarország

legújabb színezett

Vasúti térképe

Ára 1 frt.

Ausztria-Magyarország

legújabb színezett

Vasúti térképe

Ára 1 frt.

Ausztria-Magyarország

legújabb színezett

Vasúti térképe

Ára 1 frt.

Ausztria-Magyarország

legújabb színezett

Vasúti térképe

Ára 1 frt.

Ausztria-Magyarország

legújabb színezett

Vasúti térképe

Ára 1 frt.

Ausztria-Magyarország

legújabb színezett

Vasúti térképe

Ára 1 frt.

Megrendelési felhívás

jelesebb folyóiratok 1880. évi folyamára

melyek **Kolozsvárt**

STEIN JÁNOS könyv- és zeneműke-

reskedése által

megszerezhetők.

I.

„Illustrirte Chronik der Zeit“

Az „Illustrirte Chronik der Zeit“ mely az éppen most megjelent első füzetével kilenczedik évfolyamába lép, a legkedveltebb és legelterjedtebb családi lapok közé sorozható; olvasó közönsége mindegyre szaporodván a legnagyobb számban megjelenő lapokhoz tartozik. Ily nagy elterjedtségét nemcsak **igazán olosó árá**, hanem folytonos törekvése által, válogatott tartalom mellett szépnél szebb illusztrációkat nyújthatni, vívta ki. Tapasztalt elismerés által serkentve e lap intézői továbbra is azon lesznek a legjelesebbel, a legszebbel és lehető legtöbbet szolgálhatni. Mint eddig, úgy ezután is a legkedveltebb írók fognak közreműködni, számos művészi illusztratio fogja a szöveget szemléltetni, valamint a mulattató és oktató tartalmára a legnagyobb gond és figyelem lesz fordítva. Tartalmazandja és ismertetendi a haladásokat és legújabb jelenségeket az ipar gazdaság, háztartás valamint a természettudományok köréből.

Az „Illustrirte Chronik der Zeit“ 1880. évi folyama

megjelen 2 hetenként 26 füzetben, füzetenként 2 hasábos 20 oldal tartalommal

Egy füzet ára csak 12 kr.

Minden előfizetőnek az év folyam lejártával **jutalmul** egy művészi kivitelt nagy olajnyomatú kép

„AZ ANYA KINCSE“

(KIESEL C. festménye, 45 centimeter széles, 54 centimeter magas) csekély **1 frt 60** kr. utánfizetés mellett adatik mely jutalom kép bolti ára különben **12 frt.**

Stein János

könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt.

Stein János

könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt.

PETŐFI összes költeményeinek előfizetőihez!

E napokban vették t. cz. előfizetőink **PETŐFI összes költeményeinek** 34-dik füzetét melylyel műtünk immár befejezve van. Most már annak bekötése vállván szükségessé, van szerencsénk e célra dús aranyozással izletesen készített, vörös, zöld, kék vagy barna színű

DISZTÁBLÁKAT

ajánlani, melyek **2 forintjával** nálunk folyvást kaphatók.

Egy ily kötet tábla megszerzése által, melybe

PETŐFI összes költeményeinek

valamenynyi füzeit Hancz György m. k. egyetemi könyvkötő csekély díjért bele kötheti, t. előfizetőink oly diszkötetet szereshetnek maguknak, mely mindig méltán az első helyet foglalandja el.—

E disztáblák átvételénél minden t. cz. előfizetőnknek, a mű érdeméhez képest csinosan kiállított

disz czimlapot ingyen adunk.

Stein János

könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt.

Megjelent és Kolozsvárt

STEIN JÁNOS

m. kir. egyetemi nyomd.

könyvkereskedésében kapható:

A magyar királyság földrajza.

Ipariskolák és a népiskola felsőbb osztályai számára írta

Kiss Sándor

a kolozsvári polgári, ipar- és felsőbb kereskedelmi iskolákban a földrajz tanára.

Ára 40 kr.